

Aseturvallisuuden kehittämishanke

Apulaispoliisipäällikkö Esko Rasi

Aselupakäytäntöjen yhtenäistämishojeen luonnoksesta on pyydetty lausunto 1.10.2012 mennessä. Etelä-Savon poliisilaitos on aiemmin antanut oman lausuntonsa.

Kymenlaakson, Etelä-Karjalan, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon poliisilaitosten lupapalvelujen päällystö ja hallintoylikonstaapelit ovat kokoontuneet säännöllisesti ja kokoontumisissa on käsitelty lupa-asioihin liittyviä kysymyksiä. Viimeinen kokoontuminen oli 27.9.2012 Imatralla, jolloin yhtenä asiana oli esillä aselupakäytäntöjen yhtenäistämishojeen luonnos. Tällöin käsittelyn pohjana oli edellä mainittu Etelä-Savon poliisilaitoksen laatima lausunto.

Tämä viesti on yllä mainittujen poliisilaitosten yhteinen lausunto asiasta ja mainitut poliisilaitokset viittaavat lausunnossaan Etelä-Savon poliisilaitoksen lausuntoon ja tämän ohella kiinnittävät huomiota vielä seuraaviin seikkoihin:

1) Kun ase- hankkimislupa myönnetään tietylle aseelle ja esimerkiksi ase- esittämisen yhteydessä todetaan, että hankittu ase on erilainen kuin mitä hankkimisluvassa on hyväksytty, niin missä menee raja muutoksille. Voidaan olettaa, että ase- tyyppiä tai toimintatapaa koskevaa muutosta ei hyväksytä, mutta jos esimerkiksi on hankittu pienempikaliiperinen kivääri kuin mitä luvassa on mainittu, niin kuinka tulisi menetellä. Joskus myös ennen ase- hankkimista hankkimisluvan saanut henkilö on yhteydessä ja tiedustelee mahdollisuutta mainittuun menettelyyn. Tulisiko tästä lausua ohjeessa ja tuoko uusi aserekisteri tähän mitään muutoksia.

2) Sivulla 22 olevassa estetaulukossa on maininta, että virkamiehen vastustaminen ei olisi lupien peruuttamisperuste. Tästä olemme eri mieltä ja ko. kohta tulisi poistaa taulukosta tai ainakin kyseisen teon osalta tulisi voida suorittaa tapauskohtainen harkinta.

3) Aiemman varoituksen merkitys. Aiemmin annetulle aselain mukaiselle varoitukselle pitää kuitenkin antaa painoarvoa riippumatta siitä, mistä syystä varoitus on annettu. Mikäli ohjeessa mainittu Kuopion Hao ratkaisu 8.7.2011 (sivulla 7) on ainoa tätä teemaa koskeva linjaus, niin ei sille pitäisi antaa liian suurta painoarvoa. Varoitus on aina selkeä viesti moitittavasta käyttäytymisestä ja mikäli henkilön aselupia pitää muutaman vuoden sisällä jälleen harkita, niin kokonaisarvion perusteella uuden varoituksen käyttö on mielestämme lähes mahdotonta. Olemme antaneet varoituksia, jos entisestä on kulunut 2- 3 vuotta.

4) Aikaisempien lupien peruuttamisen estevaikutus. 1,5 tai 2 kertaiset esteajat ovat hieman hankalia ajatellen yhdenvertaisuutta sellaisen henkilön kohdalla, jolla on samanlainen rike taustalla, muttei vielä ollut aselupia. Olisiko mahdollista ajatella tätä asiaa hieman toisin. Kun on selkeä linjaus siitä, että varoituksen jälkeen uusia aselupia ei myönnetä yhden vuoden aikana varoituksen saamisesta, niin voisiko ajatella, että peruutuksen jälkeen uusia aselupia ei myönnetä ainakaan (3) kolmeen vuoteen (aika laskettaisiin rikkeestä, ei peruutuspäivästä, koska joskus jutun lainvoimaisuuden odottaminen on voinut viivastuttaa peruutusharkintaa jopa yli vuodella tai enemmänkin. Johtoa tähän saisi esimerkiksi meilenterveyttä koskevien hallinto-oikeusratkaisujen kohdaltakin, jossa pari vuotta on katsottu liian lyhyeksi ajaksi masennuksesta toipumiseen. Eli olisi selkeästi määriteltävä eräänlainen minimiaika, joka ainakin täytyy olla kulunut ja riittäisikö sitten, että todettaisiin, että uusia lupia harkittaessa on käytettävä lisäksi esteasteikkojen yläpäättä. eli esimerkiksi pahoinpitelyn osalta asteikko on 2-5 vuotta, jolloin pitäisi käyttää asteikon yläpäättä (4 tai 5 vuotta), kun hakee uutta lupaa peruutuksen jälkeen. Riittäisikö tämä ja olisiko se paremmin yhdenvertaisuuden huomioiva??

5) Entäpä, kun kaverilta on luvat peruutettu useamman kerran? Tätä asiaa ei ole säännelty vanhassa ohjeessa eikä tässä uudessa ja toivoisin siitä jonkinlaista kannanottoa myös. Eli jos henkilöltä on aseluvat peruutettu aiemmin jo kaksi (tai kolme kertaa), niin vieläkö uusia lupia otetaan harkintaan ja minkälaisin karenssiajoin. Käytännössä on joissakin tilanteissa kerrottu toisen aselupaperuutuksen jälkeen, että nyt taisei sitten aseluvat jäädä hänen osaltaan historiaan, mutta tästä olisi hyvä olla jonkinlainen yhtäläinen linjaus koko valtakuntaa

ajatellen. Sillä ei kai voida pitää lupaharkinnassa hyväksyttävänä ,että kaverilta aina kymmenen vuoden välein peruutetaan aseluvat vakavan väkivallan takia (esim .törkeä pahoinpitely) ja aina 10 vuoden kuluttua saisi taas uudet luvat, jotka jälleen sitten peruutettaisiin.

6) Väärä elämäntapa. Sivulla 30 - 31 todettu aseiden käyttöön liittyvän turvallisuuden kannalta väärä elämäntapa jää liiaksi ilmaan. Ymmärrämme kyllä tavallaan sen ,mitä tässä haetaan, mutta jättää aivan liikaa avoimeksi asioita ja kuitenkin siitä on kirjoitettu soveltamisohje. Eli jos kaveri syyllistyy kotiväkivaltaan ja tuomitaan pahoinpitelystä, niin estevaikutus olisi pahoinpitelyn osalta 2-5 vuotta, mutta jos kaveri on pahoinpitelyn lisäksi "uhannut panna muut lihoiksi", niin sitten aseturvallisuuden kannalta väärä elämäntapa johtaa 5- 10 vuoden estevaikutukseen (näin kärjistettynä??) Tämä pitäisi yrittää kirjoittaa vielä paremmin auki!

7) Ampuma-aseen tehokkuus. Sivulla 41 on käsitelty järeäkaliiperiä aseita. Aiemmassa ohjeessa näiden kohdalla lähdettiin määräaikaisesta (max 10 vuoden luvasta), mutta ilmeisesti nyt on tietoisesti harkittu tämä asia eri tavalla. Käsiaseiden kohdallahan harrastuksen jatkuminen pitää osoittaa uuden säännösten mukaan aina viiden vuoden välein, mutta kivääriyypiset aseet olisivat siis jatkossa voimassa toistaiseksi, vaikka ei kai sitä norsun metsästystä kukaan jatkuvasti harrasta???

8) Soveltuvuustesti. Ilmeisesti soveltuvuustestistä on tarkoitus sitten lausua muussa ohjeessa. Siitä olisi kyllä voinut jonkun rivin kirjoittaa esimerkiksi sivulle 9, jossa puhutaan yleensäkin terveydentilasta. Eli toteamus siitä, jos soveltuvuustesti edellyttää jatkotoimenpiteitä, niin henkilön haastattelun lisäksi lääkärinlausunnon pyytäminen hoitavalta lääkäriltä ja lausunnossa lääkärin pitää ottaa kantaa aseturvallisuuteen ja siihen, voiko henkilö jonkun sairastamansa psyykkisen tai mielenterveydellisen ongelman takia olla vaaraksi itselleen tai muille (tms.)

Toimeksi saaneena

Ilkka Jukarainen
apulaispoliisipäällikkö
Etelä-Savon poliisilaitos